

Alushariduse ja lapsehoiu seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab alushariduse ja lapsehoiu korraldamise alused, isikute õigused ja kohustused alushariduse kättesaadavuse tagamisel ja alushariduse omandamise toetamisel, munitsipaal- ja eralasteaia (edaspidi koos *lasteaed*) ning munitsipaal- ja eralastehoiu (edaspidi koos *lastehoid*) tegevuse, rahastamise ja järelevalve alused.

§ 2. Kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatud õigusi ja kohustusi kohaldatakse lasteaiale ja lastehoiule olenemata nende omandivormist, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse eralasteaed-üldhariduskoolile niivõrd, kui võrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(3) Ühe asutusena tegutseva munitsipaallasteaia ja põhikooli puhul kohaldatakse lasteaiaosale käesolevas seaduses sätestatud ning põhikooliosale põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 3. Seaduse eesmärk

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on toetada pooleteise- kuni seitsmeaastase lapse arengut ja alushariduse omandamist.

(2) Lasteaed on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, kus eakohases, turvalises, mängulises ja arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas toetatakse pooleteise- kuni seitsmeaastaste laste üldoskuste arengut ning selliste teadmiste ja hoiakute kujunemist, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(3) Lastehoid on asutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ja arendavas kasvukeskkonnas hoitakse pooleteise- kuni kolmeaastaseid lapsi ja toetatakse nende üldoskuste arengut.

(4) Munitsipaal- ja eralasteaia pidaja (edaspidi koos *lasteaia pidaja*), munitsipaal- ja eralastehoiu pidaja (edaspidi koos *lastehoiu pidaja*), lasteaed, lastehoid ja lapse vanem või eestkostja (edaspidi *vanem*) vastutavad ühiselt käesoleva seaduse eesmärgi täitmise eest.

§ 4. Alushariduse kättesaadavus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõigile pooleteise- kuni seitsmeaastastele lastele võimaluse käia lasteaias, kui lapse elukoht on selle kohaliku omavalitsuse territooriumil ja vanem on avaldanud soovi lasteaia kohta kasutada. Kohaliku omavalitsuse üksus teeb vanemale

kättesaadavaks teabe kohaliku omavalitsuse territooriumil pakutavatest lasteaia- ja lastehoiukohtadest.

(2) Lapse lasteaeda vastuvõtmiseks esitab vanem kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse. Taotluses tuleb märkida lasteaiakoha kasutamise soovitud algusaeg ja soovitud lasteaed. Kohaliku omavalitsuse üksus lahendab taotluse ja määrab lasteaiakoha kahe kuu jooksul taotluse esitamisest.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel esitatud taotluses soovitud lasteaias ei ole märgitud algusajal vabu kohti, arvestab kohaliku omavalitsuse üksus lasteaiakoha määramisel oluliste asjaoludena esmajärjekorras lapse elukoha lähedust lasteaiale ja sama pere teise lapse käimist samas lasteaias.

(4) Asendushooldusel viibiva lapse elukohaks käesoleva seaduse tähenduses loetakse hoolduspere elukoht või perekodu või asenduskodu tegevuskoht.

(5) Last, kelle puhul puudub võimalus tema elukoha registreerimiseks Eesti rahvastikuregistris, kuid kelle elukoht asub kohaliku omavalitsuse territooriumil, käsitatakse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse elanikuna. Kui vanem on avaldanud soovi lasteaiakohta kasutada, tagab elukohajärgne kohaliku omavalitsuse üksus lapsele võimaluse käia lasteaias käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel.

(6) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*) andmed lasteaias käivate laste kohta. Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi lastehoius osalevate laste arvu.

(7) Kui lapse koolikohustuse täitmise algus on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõikes 3 nimetatud juhul ühe õppeaasta võrra edasi lükatud, on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud tagama lapsele võimaluse käia nimetatud perioodil lasteaias.

(8) Kohaliku omavalitsuse üksus võib vanema nõusolekul asendada pooleteise- kuni seitsmeaastase lapse munitsipaallasteaia koha eralasteaia kohaga või pooleteise- kuni kolmeaastase lapse munitsipaallasteaia koha munitsipaal- või eralastehoiu kohaga.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul kohaldatakse rahastamisele käesoleva seaduse § 32 ja § 33 lõikes 3 sätestatud arvestades, et vanema osalustasu ei või olla suurem, kui see on munitsipaallasteaias ja -lastehoius. Kohaliku omavalitsuse üksus lepib teise kohaliku omavalitsuse üksusega või eralasteaia või -lastehoiu pidajaga kokku lasteaia- või lastehoiukoha maksumusega seotud kulu tasumise korra.

(10) Kui ametiasutusega töö- või teenistussuhtes olevale töötajale või ametnikule kehtestatakse hädaolukorra seaduse § 33² alusel tööaja erisus, tagab kohaliku omavalitsuse üksus kehtestatud tööaja erisuse ajal tema lapsele viivitamata käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 8 alusel võimaluse käia lasteaias või lastehoius.

(11) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab laste lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra ning see avalikustatakse kohaliku omavalitsuse üksuse või lasteaia veebilehel.

2. peatükk Alusharidus

§ 5. Õppekava

(1) Alushariduse standard kehtestatakse alushariduse riiklikus õppekavas, mille kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alushariduse riiklikus õppekavas sätestatakse:

- 1) lasteaia õppekava koostamise põhimõtted;
- 2) alushariduse alusväärtused;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- 4) õpikäsituse ning õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- 5) kolmeaastase ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused;
- 6) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- 7) lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted.

(3) Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias võib toimuda Rahvusvahelise Bakalaureuseõppe Organisatsiooni (*International Baccalaureate Organization*) õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 16 sätestatud korras.

(4) Alushariduse riikliku õppekava alusel koostab lasteaed laste arengu ja alushariduse omandamise toetamiseks lasteaia õppekava. Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel lasteaia õppekavast.

(5) Lasteaia õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

(6) Lasteaed kannab hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi, mis on koostatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppekava alusel.

§ 6. Õppekeel

(1) Lasteaia õppekeel alates kolmeaastastest lastest on eesti keel. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks eesti keeles peab igas rühmas olema vähemalt üks eesti keelt valdav täistööajaga õpetaja.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõikidele lastele võimaluse käia eesti õppekeelega lasteaias või lasteaiarühmas.

(3) Lasteaia pidaja otsusel ja olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse, võib lasteaias või rühmas lisaks eesti keelele kasutada teist õppekeelt või teisi õppekeeli, kui on olemas selles keeles õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks vajalikul tasemel õppekeelt valdav õpetaja ning kehtestatud õppe- ja kasvatuskorraldus, mille järgi eesti õppekeelt kasutatakse rühmas vähemalt 50 protsendi ulatuses iganädalasest õppe- ja kasvatustegevuse ajast. Lasteaia õppekavas sätestatakse teine õppekeel või teised õppekeeled ning fikseeritakse nendes keeltes läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse ajaline maht.

(4) Eralasteaed võib määrata õppekeele erakooliseaduse § 15 lõike 1 alusel. Eralasteaias, kus

eesti keel ei ole õppekeeleks, tagatakse eesti keele õpe alushariduse riikliku õppekava alusel, luues eeldused põhihariduse omandamiseks eesti keeles.

§ 7. Õppeaasta

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab kuni 31. augustini.

§ 8. Rühma moodustamise alused ning lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded

(1) Lasteaia direktor moodustab iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad, kuulates enne otsuse tegemist ära hoolekogu arvamuse.

(2) Rühma registreeritud laste arv on:

- 1) pooleteise- kuni kolmeaastaste laste rühmas kuni 14 last;
- 2) kolme- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kuni 20 last;
- 3) pooleteise- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kuni 18 last.

(3) Lasteaia töötajate töökorraldus lähtub põhimõttest, et igas rühmas peab olema vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul peab olema tagatud õpetaja või abiõpetaja:

- 1) pooleteise- kuni kolmeaastaste laste rühmas seitsme lapse kohta;
- 2) kolme- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kümne lapse kohta;
- 3) pooleteise- kuni seitsmeaastaste laste rühmas üheksa lapse kohta.

(4) Lasteaia pidaja võib erandjuhul ja direktori ettepanekul, mille kohta on arvamust avaldanud hoolekogu, suurendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rühma registreeritud laste arvu:

- 1) pooleteise- kuni kolmeaastaste laste rühmas kuni kahe lapse võrra;
- 2) kolme- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kuni nelja lapse võrra;
- 3) pooleteise- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kuni kahe lapse võrra.

(5) Otsus rühma registreeritud laste arvu suurendamiseks tuleb teha iga rühma koosseisu kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu.

(6) Rühmas, milles on suurendatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud laste arvu, peab kogu rühma tööaja jooksul olema tagatud õpetaja või abiõpetaja:

- 1) pooleteise- kuni kolmeaastaste laste rühmas kaheksa lapse kohta;
- 2) kolme- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kaheteistkümne lapse kohta;
- 3) pooleteise- kuni seitsmeaastaste laste rühmas kümne lapse kohta.

(7) Kui rühmas on tõhustatud või erituge saav laps, on laste piirarv rühmas väiksem kui teistes lasteaiarühmades, arvestades, et üks tõhustatud tuge saav laps täidab kolm kohta ja üks erituge saav laps täidab kuus kohta.

(8) Rühma registreeritud laste arv peab olema kooskõlas õpi- ja kasvukeskkonna nõuetega ja tugiteenuste osutamise vajadusega.

(9) Lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded lapse arengu toetamiseks, tervise kaitseks ning õppe- ja kasvatustegevuse turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamiseks koostab lasteaed käesolevas seaduses sätestatud korras riskianalüüsi.

§ 9. Lapse arengu toetamine

(1) Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi.

(2) Tugiteenuste korraldamise eest lasteaias vastutab lasteaiapidaja. Kohaliku omavalitsuse üksusele teiste õigusaktide alusel antud tugiteenuste korraldamisega seotud ülesandeid tuleb täita viisil, mis tagab alushariduse omandamise lapse individuaalseid vajadusi ja võimeid arvestades. Lasteaed peab tugiteenuseid osutades vanema soovi korral arvestama põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 47 nimetatud koolivälise nõustamismeeskonna soovitustega.

(3) Õpetajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lasteaias ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi, arvestades muu hulgas hariduse infosüsteemis olevate andmetega lapse hariduslike erivajaduste ja tugimeetmete rakendamise kohta. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse põhimõtetest, mis on sätestatud alushariduse riiklikus õppekavas.

(4) Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias eripedagoogi ja logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenus, mis vastab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale. Tugispetsialistide teenuste osutamiseks loob võimalused lasteaiapidaja ja teenuse osutamist korraldab direktor.

(5) Lasteaed kannab andmed osutatud tugiteenuse ja teenuse osutaja kohta hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

(6) Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias vajaduse korral täiendavat juhendamist.

§ 10. Lapse vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

(1) Lapse haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja lapsele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused lasteaiapidaja ja selle korraldab direktor.

(2) Lapsel on õigus tema vajadustele vastava toe saamiseks vajaduse tuvastamise hetkest. Vajadus tuvastatakse lasteaias sellekohaste objektiivsete andmete saabumise või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel. Lasteaed on kohustatud tegema lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja tagamisel vanemaga koostööd.

(3) Lapse arengu toetamiseks määrab direktor haridusliku erivajadusega lapse õppekoordineerija, kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd ja koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist.

(4) Haridusliku erivajadusega lapse õppekoordineerija toetab ja juhendab õpetajat lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.

(5) Kui lapsel ilmneb lasteaia vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(6) Lapsele, kellel on kohanemiskursi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenust ja vajaduse korral õpet individuaalselt või alarühmas.

(7) Vajadusel koostavad rühma õpetajad koostöös tugispetsialistide ja vanemaga lapsele individuaalse arenduskava alushariduse riikliku õppekava alusel.

(8) Kui lasteaia tagatud tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, teeb haridusliku erivajadusega lapse õppe koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

(9) Kooliväline nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitusi põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 4 alusel kehtestatud korras.

(10) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus kantakse hariduse infosüsteemi pärast seda, kui vanem on andnud nõusoleku soovitusi rakendamiseks. Nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(11) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab lasteaed tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul käsitatakse last haridusliku erivajadusega lapsena. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus ei ole eritoe või tõhustatud toe rakendamiseks nõutav, kui lapsel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäevaringselt kõrvalabi vajadust põhjustav tervises seisund ja tuvastatud puude raskusaste.

(12) Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib lasteaia moodustada väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel tuleb järgida koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi või käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud juhul puude raskusaste tuvastamise otsust.

(13) Tõhustatud tuge rakendatakse lapsele, kes oma erivajaduse tõttu vajab:

- 1) vähemalt üht tugispetsialisti teenust,
- 2) spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, metoodikat või vahendeid ning
- 3) individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas.

(14) Erituge rakendatakse lapsele, kes oma erivajaduse tõttu vajab:

- 1) mitut tugispetsialisti teenust,
- 2) kohandusi mitmes käesoleva paragrahvi lõike 13 punktis 2 nimetatud valdkonnas ning
- 3) pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas.

(15) Haridusliku erivajadusega lapse hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, kohandused õppes, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalsesse arenduskavasse.

(16) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppemas, hindab haridusliku erivajadusega lapse õppe koordineerija

koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb direktorile ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(17) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on lasteaial õigus töödelda teise lasteaia ja koolivälise nõustamismeeskonna poolt hariduse infosüsteemi kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning tuge saavale lapsele rakendatud tugimeetmete kohta.

§ 11. Huvitegevuse korraldus

(1) Lasteaias võib lisaks lasteaia õppekavale korraldada huvitegevust, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse. Huvitegevuse korraldus lasteaias ei tohi takistada õppe- ja kasvatustegevust.

(2) Huvitegevuses osalemine on vabatahtlik ja selle kulud katab osaleva lapse vanem. Huvitegevust võib osaliselt või täielikult rahastada ka kohaliku omavalitsuse üksus, muu isik või asutus.

3. peatükk

Õigused ja kohustused alushariduses

§ 12. Lapse õigused

Lapsel on õigus tema heaolu ja arengu toetamisele ning seda soodustavale õpi- ja kasvukeskkonnale. Lapsel on õigus väljendada oma arvamust ning sellega peab vastavalt lapse vanusele ja arengule arvestama.

§ 13. Vanema õigused ja kohustused

(1) Vanemal on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras lasteaialt tuge lapse arengu ja tema alushariduse omandamise toetamisel;
- 2) saada lasteaialt teavet õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta;
- 3) osaleda käesolevas seaduses sätestatud korras lasteaia hoolekogu töös;
- 4) teha lasteaiale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks.

(2) Vanemal on kohustus:

- 1) järgida alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning teha lasteaia koostööd lapse arengu toetamiseks ja lapsele tugispetsialisti teenuste võimaldamiseks;
- 2) tagada lapse arenguks ja alushariduse omandamiseks soodsad tingimused ja katta sellega kaasnevat kulu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi;
- 3) teavitada kirjalikult lasteaia direktorit lapse tervises seisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel kohandatakse lasteaias võimaluse korral päevakava, õpi- ja kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldust.

§ 14. Lasteaia pidaja ja lasteaia õigused ning kohustused

(1) Lasteaia pidajal ja lasteaial on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras toetust alushariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamiseks;
- 2) korraldada lasteaia koostööd kogukonnaga, põhikooliga ja muude asutustega;

3) pöörduda vanema poole tema käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks ja rakendada teisi laste õiguste kaitsega seotud meetmeid.

(2) Lasteaia pidajal on kohustus tagada lasteaia turvaline õpi- ja kasvukeskkond ja lastele kvaliteetse alushariduse kättesaadavus.

(3) Lasteaial on kohustus:

- 1) teavitada vanemaid õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest;
- 2) jälgida regulaarselt lapse terviklikku arengut ning anda vanematele sellekohast tagasisidet;
- 3) pakkuda lapsele käesolevas seaduses sätestatud korras tuge ning anda vajaduse korral esmast abi;
- 4) nõustada vanemaid lapse arengu ja alushariduse küsimustes.

4. peatükk

Lasteaed

1. jagu

Lasteaia tegevuse korraldamise alused

§ 15. Lasteaia tegevuse korraldamine

(1) Lasteaia tegevust võib korraldada munitsipaal- või eralasteaias. Munitsipaallasteaia pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus ja eralasteaia pidaja on eraõiguslik juriidiline isik. Lasteaed asutatakse lasteaia pidaja otsusega.

(2) Lasteaial on põhimäärus või põhikiri, milles sätestatakse vähemalt lasteaia asukoht ja tegevuskohad, nimetus, struktuur ning õppekeel või õppekeeled. Lasteaia põhimäärus või põhikiri kehtestatakse ja seda muudetakse lasteaia pidaja kehtestatud korras.

(3) Lasteaia tegevuse korraldamise ja alushariduse pakkumise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras õppeõigusega.

(4) Lasteaia pidaja otsusel võib lasteaed tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas. Sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

(5) Lasteaed ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud üldhariduskool võivad tegutseda ühe asutusena.

(6) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli direktoril on käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest tulenev pädevus.

(7) Lasteaed korraldatakse ümber lasteaia pidaja otsuse alusel. Lasteaia ümberkorraldamise otsus tehakse arvestusega, et sellest tuleb teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi, lasteaeda ja vanemaid viis kuud enne õppeaasta algust.

(8) Lasteaedade ümberkorraldamine toimub järgmiselt:

- 1) lasteaiaid ühendatakse üheks lasteaiaks, kusjuures ühendatavad lasteaiaid lõpetavad tegevuse ja nende baasil moodustatakse uus lasteaed;
- 2) lasteaed liidetakse teise lasteaiaga ja liidetav lasteaed lõpetab tegevuse;
- 3) lasteaed jaotatakse vähemalt kaheks lasteaiaks ja jagunev lasteaed lõpetab tegevuse;
- 4) lasteaed eraldatakse teisest lasteaiast, selle tulemusena asutatakse uus lasteaed ja säilib esialgne lasteaed.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud juhtudel taotletakse ümberkorraldamise tulemusel asutatud uuele lasteaiale õppeõigus.

(10) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli ümberkorraldamise, kooli pidamise üleandmise ja tegevuse lõpetamise puhul kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

(11) Lapse võib munitsipaallasteaiast välja arvata üksnes vanema soovil või juhul, kui laps asub täitma koolikohustust.

(12) Direktor koostab koostöös töötajatega kodukorra. Kodukorras sätestatakse laste ja lasteaia töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise ja nende juhtumite lahendamise kord. Kodukorra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia kodukord on lastele, vanematele ja lasteaia töötajatele täitmiseks kohustuslik ning see avalikustatakse lasteaia või tema pidaja veebilehel.

§ 16. Eralasteaia pidaja ja vanema vaheline leping

(1) Vanema ja eralasteaia pidaja vahel sõlmitakse kirjalik leping (edaspidi *leping*). Lepinguga kohustub eralasteaia pidaja võimaldama lapsele alushariduse riiklikule õppekavale vastavat alusharidust ja vanem kohustub tasuma õppemaksu.

(2) Lepingus lepitakse kokku:

- 1) lasteaia õppekava, mille alusel lapse arengut toetatakse või alusharidust võimaldatakse;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse koht;
- 3) õppemaksu tasumise tingimused ja kord.

§ 17. Lasteaia arengukava

(1) Lasteaia järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteaia direktor koostöös lasteaia töötajate, lasteaia pidaja ja hoolekoguga lasteaia arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukava koostamisel tuleb arvestada sisehindamise tulemustes esile toodud tugevuste ja parendusvaldkondade ning riskianalüüsi tulemustega.

(2) Lasteaia pidaja kinnitab lasteaia arengukava ja loob võimalused arengukava eesmärkide täitmiseks. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.

(3) Lasteaia arengukava avalikustatakse lasteaia või tema pidaja veebilehel.

§ 18. Riskianalüüs

(1) Laste turvalisuse ja ohutuse hindamiseks, tervise kaitsmiseks ja haiguste ennetamiseks ning käesoleva seaduse § 8 lõike 9 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamiseks koostab lasteaia direktor koostöös töötajate ja hoolekoguga iga kolme kalendriaasta jooksul riskianalüüsi.

(2) Riskianalüüs peab sisaldama käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud nõuete täitmise analüüsi, ohu tekkimise võimaluse tõenäolisust, ohuelemente ja ohu võimalikke tagajärgi ning vastutust nende ennetamisel ja riskide maandamisel.

(3) Riskianalüüsi kinnitab lasteaia pidaja.

(4) Kui lasteaias on tõenäoline, et riskianalüüsis kirjeldatud riskid realiseeruvad, või on riske puudulikult hinnatud, on lasteaia pidaja kohustatud viima lasteaia tegevuse viivitamata kooskõlla õigusaktides sätestatud nõuetega ja riski maandama.

§ 19. Sisehindamine

(1) Direktor korraldab koostöös lasteaia töötajate ja hoolekoguga vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul lasteaia sisehindamise, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng. Sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle enne arvamuse avaldamiseks hoolekogule.

(2) Sisehindamisel analüüsitakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärgist lähtudes õppe- ja kasvatustegevust, lasteaia juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamisega selgitatakse välja lasteaia tugevused ja parendusvaldkonnad. Direktor kinnitab sisehindamise tulemused ja teeb need teatavaks lasteaia pidajale.

2. jagu Õppeõigus

§ 20. Õppeõiguse taotlemine

(1) Õppeõigus annab lasteaia pidajale õiguse pakkuda alusharidust kindlas tegevuskohas. Õppeõiguse taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Õppeõiguse saamise taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust.

(2) Õppeõigus antakse lasteaia pidajale, kui ta on esitanud taotluse ning täitnud järgmised nõuded:

- 1) lasteaia pidaja tagab lasteaia jätkusuutlikkuse, sealhulgas piisavad finantsvahendid;
- 2) lasteaias on lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvil kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;
- 3) lasteaia pidaja on kehtestanud käesolevas seaduse § 15 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava põhimääruse või põhikirja;
- 4) lasteaial on käesoleva seaduse § 5 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastav lasteaia õppekava;
- 5) lasteaial on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus, mis vastavad lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele;
- 6) lasteaia pidaja tagab kõikide käesolevas seaduses lasteaia pidajale ja lasteaiale sätestatud nõuete täitmise.

(3) Õppeõiguse taotlusele lisatakse:

- 1) otsus lasteaia asutamise kohta;
- 2) arengukava, mis sisaldab andmeid lasteaia tegevuse jätkusuutlikkuse kohta käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, sealhulgas andmed piisavate finantsvahendite olemasolu või nende saamise allika kohta, samuti lasteaia pidaja suutlikkuse kohta tagada kõikide käesolevas seaduses lasteaia pidajale ja lasteaiale sätestatud nõuete täitmine;
- 3) lasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab lasteaias läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisava arvu kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks, ning lasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses lasteaia pidajale ja lasteaiale sätestatud nõuete täitmise;
- 4) lasteaia põhimäärus või põhikiri;
- 5) lasteaia õppekava;
- 6) pädevate asutuste hinnang, mis kinnitab õpi- ja kasvukeskkonnaks kavandatavate ruumide, hoonete, maa-ala ja sisustuse vastavust lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 21. Õppeõiguse andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab õppeõiguse andmise või muutmise kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest. Õppeõiguse muutmine on tegevuskoha muutmine või lisamine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub õppeõiguse andmisest või selle muutmisest, kui õppeõiguse andmise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lasteaia pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 nimetatud asjaolusid.

(3) Kui lasteaia pidaja muudab lasteaia tegevuskohta pärast õppeõiguse saamist, on ta kohustatud esitama hariduse infosüsteemi kaudu õppeõiguse muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lasteaia pidaja peab esitama käesoleva seaduse § 20 lõike 3 punktides 3 ja 6 nimetatud dokumendid, andmed või teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu. Lasteaia andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 22. Õppeõiguse kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib õppeõiguse kehtetuks tunnistada, kui:

1) riikliku või haldusjärelevalve käigus ilmneb, et lasteaia või pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;

2) lasteaed või lasteaia pidaja ei ole ettenähtud tähtajaks ja korras täitnud riikliku või haldusjärelevalveorgani ettekirjutust;

3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast õppeõiguse andmist tegevust alustanud, on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud või on tegevuse lõpetanud;

4) kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv ei ole nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamiseks;

5) riiklik või haldusjärelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku õppeõiguse kehtetuks tunnistamiseks.

(2) Lasteaia pidaja teavitab lasteaia tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise planeeritavat kuupäeva. Kui lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast õppeõiguse saamist tegevust alustanud, teavitab lasteaia pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist õppeõiguse andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb õppeõiguse kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu.

3. jagu

Lasteaia juhtimine

§ 23. Lasteaia juhtimine

(1) Lasteaia tegevust juhib direktor, kelle ülesanne on tagada käesolevas seaduses sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega seotud ülesannete ja lasteaia õppekava täitmine ning töötajate ja ressursside otstarbekas ja tulemuslik juhtimine koostöös hoolekoguga. Direktor annab kord aastas hoolekogule ülevaate lasteaia õppe- ja kasvatustegevusest ning majandamisest.

(2) Lasteaia pidaja võib luua õppealajuhataja ametikoha lasteaia õppekava rakendamise ning õpi- ja kasvukeskkonna tagamise, sealhulgas õpetajate ja abiõpetajate või teiste töötajate professionaalsuse toetamise ja täienduskoolituse ning vanematega koostöö korraldamisega seotud ülesannete täitmiseks.

(3) Kui lasteaial on mitu tegevuskohta, võib lasteaia pidaja luua igale tegevuskohale õppealajuhataja ametikoha.

(4) Direktori ja õppealajuhataja kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid. Pedagoogilised kompetentsid on kirjeldatud õpetaja kutsestandardis. Juhtimiskompetentse hinnatakse järgmistes valdkondades: organisatsiooni arengu juhtimine, õpikeskkonna kujundamine, personalijuhtimine, ressursside juhtimine ja enesejuhtimine. Kvalifikatsiooninõuetele vastavust ja nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(5) Direktoril on õigus sõlmida, muuta ja lõpetada töötajatega töölepinguid töölepingu seaduses sätestatud korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 25 ja 26 sätestatud erisusi.

(6) Munitsipaallasteaia direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatakse avalik konkurs. Konkursi kuulutab välja ja selle läbiviimise korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus. Konkursi läbiviimisesse kaasatakse hoolekogu liikmed vastavalt käesoleva seaduse § 24 lõike 5 punktile 10. Töölepingu direktoriga sõlmib, seda muudab ja selle ütleb üles kohaliku omavalitsuse üksus.

(7) Eralasteaia pidaja loob eralasteaias direktori ametikoha ja kollegiaalse juhtorgani, kellele kohaldatakse käesolevas seaduses hoolekogu kohta sätestatud.

§ 24. Hoolekogu

(1) Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on jälgida, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele, ning teha selleks koostööd lasteaia töötajatega, vanematega ja pidajaga.

(2) Hoolekogusse kuuluvad vanemate esindajad, kes moodustavad hoolekogu koosseisu enamuse, õpetajate esindaja ja lasteaia pidaja esindaja. Hoolekogu liikmed valivad endi hulgast esimehe ja tema asetäitja.

(3) Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse lasteaia pidaja kehtestatud korras ning see avalikustatakse lasteaia pidaja või lasteaia veebilehel.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli hoolekogu õigused ja kohustused tulenevad käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Hoolekogu moodustatakse ja

selle töökord kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 alusel kehtestatud korras.

(5) Hoolekogu täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) avaldab arvamust lasteaia õppekava kohta;
- 2) avaldab arvamust lasteaiarühmade moodustamise kohta;
- 3) avaldab arvamust lasteaia huvitegevuse korraldamise kohta;
- 4) avaldab arvamust lasteaia kodukorra kohta;
- 5) avaldab arvamust lasteaia sisehindamise korra kohta;
- 6) avaldab arvamust õpetaja, abiõpetaja, tugispetsialistide ja õppealajuhataja ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra kohta;
- 7) osaleb lasteaia arengukava koostamisel;
- 8) osaleb riskianalüüsi koostamisel;
- 9) osaleb lasteaia sisehindamisel;
- 10) munitsipaallasteaia puhul osaleb endi hulgast valitud liikme kaudu direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursi läbiviimises, kusjuures valitud liige ei või olla lasteaia pidaja esindaja;
- 11) avaldab arvamust munitsipaallasteaia eelarveprojekti taotluse kohta;
- 12) teeb ettepanekuid direktorile ja lasteaia pidajale lastele soodsa õpi- ja kasvukeskkonna tagamiseks;
- 13) munitsipaallasteaia puhul avaldab arvamust vanema osalustasu ja toidukulu kohta;
- 14) täidab muid ülesandeid, mis tulenevad käesolevast seadusest, selle alusel antud õigusaktidest või teistest õigusaktidest.

(6) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ja lasteaia pidajalt oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

(7) Hoolekogu töövorm on koosolek. Hoolekogu koosolekud protokollitakse. Protokollide säilitamise ja avalikustamise tingimused ja kord kehtestatakse hoolekogu töökorras.

4. jagu Töötajad

§ 25. Lasteaia töötajad

(1) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on direktor, õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistid. Lasteaia pidaja võib luua täiendavaid ametikohti käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.

(2) Õpetaja, abiõpetaja, tugispetsialistide ja õppealajuhataja ametikohtade täitmiseks korraldab direktor avaliku konkursi. Konkursi läbiviimise korra ja tingimused koostab ja kinnitab direktor, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse.

(3) Tugispetsialistidele kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõike 5 alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid.

(4) Lasteaia tugispetsialistil on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(5) Lasteaia pidaja tagab, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav

alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamiseks.

(6) Kui õpetaja või abiõpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat isikut, korraldab direktor ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(7) Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita käesoleva seaduse §-s 26 kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele vastavat isikut, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja kelle pedagoogilised kompetentsid on piisavad, et toetada alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamist.

(8) Kui abiõpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita käesoleva seaduse §-s 26 kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele vastavat isikut, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja kelle isikuomadused on sobivad, et toetada alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamist.

(9) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud lasteaia töötajate ja töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

§ 26. Õpetaja ja abiõpetaja

(1) Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaia läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist. Õpetajal on õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv ja abiõpetajal õpetajat abistav roll.

(2) Õpetaja ja abiõpetaja arendavad järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja loob võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 9 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.

(3) Õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja õpetaja kutse- või kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Õpetaja kutse saadakse ülikoolis pärast koolieelse lasteasutuse õpetaja või alushariduse pedagoogi õppekava läbimist või kutset andva organi juures pärast õpetaja kutsestandardis kirjeldatud pedagoogiliste kompetentside tõendamist. Õpetaja vastavust kvalifikatsiooninõuetele, sealhulgas nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(4) Tõhustatud tuge saavate laste rühmas ja erituge saavate laste rühmas töötava õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja õpetaja kutse või kõrgharidus ja pedagoogilised ning eripedagoogilised kompetentsid.

(5) Abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Lapsehoidja kutse saadakse kutset andva organi juures pärast lapsehoidja kutsestandardis kirjeldatud pedagoogiliste kompetentside tõendamist. Abiõpetaja vastavust kvalifikatsiooninõuetele, sealhulgas nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(6) Kui õpetaja või abiõpetaja on omandanud välisriigis kutsekvalifikatsiooni, mis vastab käesolevas seaduses nõutule, lähtutakse tema kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

5. peatükk

Lapsehoid

§ 27. Lapsehoiu korraldamine

(1) Lapsehoiu võib korraldada munitsipaal- või eralastehoius. Munitsipaallastehoiu pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus. Eralastehoiu pidaja on eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja.

(2) Lastehoid asutatakse lastehoiu pidaja otsusega. Lapsehoiu korraldamise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korrast tegevusloaga. Lastehoid võib tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas, sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

(3) Lastehoiu tervisekaitsenõuded lapse arengu toetamiseks ja tema tervise kaitseks ning lapsehoiu turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud tervisekaitsenõuete tagamiseks koostab lastehoid iga kolme kalendriaasta jooksul riskianalüüsi. Riskianalüüs peab sisaldama tervisekaitsenõuete täitmise analüüsi, ohu tekkimise võimaluse tõenäolisust, ohuelemente, ohu võimalikke tagajärgi ning vastutust nende ennetamisel ja riskide maandamisel.

(5) Lapse üldoskuste arengu toetamiseks koostab lastehoid alushariduse riikliku õppekava alusel lastehoiu tegevuskava. Lastehoiu tegevuskava kinnitab lastehoiu pidaja. Lastehoid lähtub oma tegevuse korraldamisel ja läbiviimisel tegevuskavast.

(6) Lastehoiu tegevuskavas esitatakse:

- 1) lastehoiu eripära ja eesmärgid;
- 2) lapse üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus;
- 3) vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus;
- 4) tegevuskava uuendamise ja täiendamise kord.

(7) Lastehoiu töötajate töökorraldus lähtub nõudest, et kogu lastehoiu töötaja jooksul on seal lapsehoidja iga viie lapse kohta.

(8) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed lastehoius töötavate lapsehoidjate ja nende omandatud kvalifikatsiooni kohta.

§ 28. Lapsehoidja

(1) Lapsehoidja on isik, kes hoiab lastehoius last, toetab lapse üldoskuste arengut ja tagab tema turvalisuse.

(2) Lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse või vähemalt keskharidus, töökogemus lastega ja lapsehoidjana töötamiseks sobivad isikuomadused.

(3) Lapsehoidjana võib töötada ka välisriigi kutsequalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsequalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsequalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

§ 29. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa annab isikule õiguse pakkuda lastehoiu tegevust kindlas tegevuskohas kindla piirarvu laste hoidmiseks. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa saamise taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne lastehoiu tegevuse algust.

(2) Tegevusloa antakse, kui isik on täitnud järgmised nõuded:

- 1) isik tagab lastehoiu jätkusuutlikkuse, sealhulgas piisavad finantsvahendid;
- 2) lastehoius töötab käesoleva seaduse § 27 lõikest 7 lähtuv piisav arv ja käesoleva seaduse § 28 lõikes 2 nõutud kvalifikatsiooniga lapsehoidjaid, et tagada kavandatava arvu laste hoid ja arengu toetamine;
- 3) isik tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule kehtestatud nõuete täitmise;
- 4) lastehoiul on käesoleva seaduse § 27 lõigetele 5 ja 6 vastav tegevuskava;
- 5) lastehoiul on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja piisav sisustus, mis vastavad tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele;
- 6) käesoleva lõike punktis 5 nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi.

(3) Tegevusloa saamiseks esitatakse lisaks taotlusele ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule:

- 1) andmed, et lastehoiu pidajal on võimekus tagada lastehoiu jätkusuutlikkus, sealhulgas piisavad finantsvahendid;
- 2) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab lastehoius piisavalt lapsehoidjaid kavandatava piirarvu laste hoidmiseks ja nende arengu toetamiseks, ning lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule sätestatud nõuete täitmise;
- 3) pädevate asutuste hinnang, et tegevuskohaks kavandavad ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus vastavad tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele ning et nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi;
- 4) kui lastehoiu tegevus on eluruumides, siis eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta;
- 5) lastehoiu tegevuskava;
- 6) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, milline on laste piirarv, kellele lastehoiu pidaja soovib igas tegevuskohas lapsehoidu pakkuda.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 30. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest. Tegevusloa muutmine on tegevuskoha muutmine või lisamine või laste piirarvu muutmine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa saamise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas

käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lastehoiu pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 29 lõikes 2 nimetatud asjaolusid. Kui taotleja ei ole tõendanud § 29 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusluba või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus § 29 lõike 2 nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui lastehoiu pidaja muudab pärast tegevusloa saamist tegevuskohta või laste piirarvu, on ta kohustatud esitama hariduse infosüsteemi kaudu tegevuskoha muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lastehoiu pidaja peab selleks esitama tegevusloa muutmise taotluse ning käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punktides 2, 3, 4 ja 6 nimetatud dokumendid, andmed ja teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu. Lastehoiu andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 31. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustel tegevusloa kehtetuks tunnistamisele selle kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riikliku või haldusjärelevalve käigus ilmneb, et lastehoiu või lastehoiu pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lastehoiu pidaja ei ole ettenähtud tähtajaks ja korras täitnud riikliku või haldusjärelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) kvalifikatsiooninõuetele vastavate lapsehoidjate arv ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 27 lõikes 7 sätestatud nõudega;
- 4) riiklik või haldusjärelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tegevusluba kehtetuks tunnistada;
- 5) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa andmist tegevust alustanud.

(2) Lastehoiu pidaja teavitab lastehoiu tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise planeeritavat kuupäeva. Kui lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lastehoiu pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi kaudu.

6. peatükk

Lasteaia ja lastehoiu rahastamine

§ 32. Munitsipaallasteaia ja -lastehoiu rahastamine

(1) Munitsipaallasteaia ja -lastehoidu rahastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest.

(2) Kooskõlas riigieelarve seadusega antakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksusele toetust käesoleva seaduse § 26 lõikes 1 nimetatud õpetajate täienduskoolituseks, eesti keele õppeks ja õpetajate tööjõukuludeks. Kohaliku omavalitsuse üksus võib toetust kasutada ka tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksusele antava õpetajate tööjõukulude toetuse arvestamise aluseks on eelmisel kalendriaastal õpetaja töötasu alammäära suurendamisega kaasnenud lisakulude osaliseks katmiseks eraldatud toetus. Õpetajate tööjõukulude toetuse ülejäänud vahendite jaotuse aluseks on munitsipaal- ja eralasteaedades õppivate laste arv elukoha järgi.

(4) Vanema osalustasu ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäärast. Lapse toidukulu katab vanem.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kulud osaliselt või täies ulatuses katta.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab vanema osalustasu ja toidukulu, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt laste arvust perekonnas, sotsiaalmajanduslikust taustast või muudest asjaoludest.

§ 33. Eralasteaia ja -lastehoiu rahastamine

(1) Eralasteaia pidaja tagab eralasteaia rahastamise. Eralasteaial on oma eelarve, mille kinnitab eralasteaia pidaja.

(2) Eralastehoiu pidaja tagab eralastehoiu rahastamise.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab eralasteaia ja eralastehoiu toetamise tingimused ja korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

7. peatükk Järelevalve teostamine

§ 34. Riikliku ja haldusjärelevalve teostamine

(1) Teenistuslikku järelevalvet munitsipaallasteaia ja -lastehoiu tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Haldusjärelevalvet munitsipaallasteaia, -lastehoiu ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle ning riiklikku järelevalvet eralasteaia, -lastehoiu ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle, et tagada lapse arengu toetamine, alushariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääs, õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine ning selle kvaliteet, teostab Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Riiklikku ja haldusjärelevalvet lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuetes ja lastehoiu tervisekaitsenõuetes sätestatud terviseohutuse nõuete üle teostab riskianalüüsi alusel Terviseamet.

§ 35. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 36. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 9600 eurot.

8. peatükk
Rakendussätted
1. jagu
Üleminekusätted

§ 37. Koolitus- ja tegevuslubade kehtivus

Lasteaia pidajatele koolieelse lasteasutuse seaduse või erakooliseaduse alusel enne 2022. aasta 1. septembrist väljastatud koolitusload ja tegevusload loetakse alates 2022. aasta 1. septembrist õppeõiguseks, mis on antud käesoleva seaduse alusel.

§ 38. Lasteaia tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse nõuetele

(1) Kui koolieelse lasteasutuse seaduse või erakooliseaduse alusel tegutseva lasteaia tegevus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, on lasteaia pidaja kohustatud viima tegevuse nõuetega vastavusse viivitamata, kuid hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks.

(2) Lasteaia pidaja on kohustatud hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks teavitama hariduse infosüsteemi kaudu Haridus- ja Teadusministeeriumi lasteaia tegevuskohtadest.

§ 39. Koolitusloa taotluse menetlemine

Enne 2022. aasta 1. septembrist koolieelse lasteasutuse seaduse alusel esitatud koolitusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

§ 40. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine lastehoiuks

(1) Isik, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba, on kohustatud hiljemalt 2022. aasta 1. novembriks esitama Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku avalduse, milles märgib, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana. Kui isik ei esita Sotsiaalkindlustusametile avaldust majandustegevuse jätkamiseks, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa 2023. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(2) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba kuni 2025. aasta 1. septembrini või kuni käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud korras lapsehoiuteenuse tegevusloa lugemiseni tegevusloaks, mis on antud käesoleva seaduse § 29 alusel.

(3) Isiku suhtes, kes on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse majandustegevuse jätkamiseks suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana, kohaldatakse sotsiaalhoolekande seaduse § 160³ lõikes 2 sätestatud.

(4) Enne 2022. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduse alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetleb Sotsiaalkindlustusamet taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud.

(5) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, siis alates 2022. aasta 1. detsembrist korraldab lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloaga seotud õigusi ja kohustusi Sotsiaalkindlustusameti asemel Haridus- ja Teadusministeerium. Haridus- ja Teadusministeerium kohaldab lastehoiu pidaja tegevusele sotsiaalhoolekande seadust, mis kehtis kuni 2022. aasta 31. augustini. Kui lastehoiu pidaja tegevusluba loetakse enne 2025. aasta 1. septembrist käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud korras tegevusloaks, mis on antud

käesoleva seaduse § 29 alusel, siis kohaldatakse lastehoiu pidaja tegevusele edaspidi käesolevat seadust.

(6) Kuni 2022. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2022. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2023. aasta 1. septembriks.

(7) Isik, kes jätkab majandustegevust lastehoiu pidajana, on kohustatud viima oma tegevuse vastavusse käesolevas seaduses lastehoiu pidajale sätestatud nõuetega viivitamata, kuid hiljemalt 2025. aasta 31. augustiks. Kui lastehoiu pidaja on oma tegevuse nõuetega vastavusse viinud, teavitab ta sellest viie tööpäeva jooksul, kuid hiljemalt 2025. aasta 31. augustiks hariduse infosüsteemi kaudu Haridus- ja Teadusministeeriumi. Pärast teavituse esitamist loetakse isikule sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba käesoleva seaduse § 29 alusel väljastatud tegevusloaks.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul kannab majandustegevuse registri vastutav töötaja hiljemalt 2022. aasta 1. detsembril majandustegevuse registrist hariduse infosüsteemi üle käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud lapsehoiuteenuse osutajate esindusõigusega isikute andmed ja järgmised tegevuslubade andmed:

- 1) tegevusloa üldandmed;
- 2) lastehoiu pidaja andmed;
- 3) lastehoiu kontaktandmed;
- 4) andmed lapsehoidjate hariduse, kutsetunnistuse, esmaabikoolituse läbimist tõendava dokumendi ja tervisetõendi olemasolu kohta;
- 5) lastehoius töötavate lapsehoidjate arv;
- 6) laste piirarv lastehoius.

§ 41. Kvalifikatsiooninõuetest ja eesti õppekeelest tulenev ülemineku periood

(1) Käesolevas seaduses sätestatud magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõuet ei kohaldata kuni 2027. aasta 1. septembrini direktori või õppealajuhataja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist direktori või õppealajuhatajana.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõudeid ei kohaldata õpetaja suhtes, kes enne 2022. aasta 1. septembril töötas koolieelses lasteasutuses õpetajana, vastates või olles loetud vastavaks enne 2022. aasta 1. septembril vastaval õpetaja ametikohal töötamiseks esitatud kvalifikatsiooninõuetele.

(3) Käesolevas seaduses abiõpetajale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid ei kohaldata kuni 2027. aasta 1. septembrini abiõpetaja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist õpetajat abistava töötajana.

(4) Käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 sätestatud eesti keelt valdav täistööajaga õpetaja peab igas rühmas olema hiljemalt 2027. aasta 1. septembriks.

§ 42. Riskianalüüsi koostamise tähtaeg

(1) Lasteaed on kohustatud koostama riskianalüüsi käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud korras hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks.

(2) Lastehoid on kohustatud koostama riskianalüüsi käesoleva seaduse § 27 lõikes 4 sätestatud korras hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks.

(3) Kuni käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud riskianalüüsi koostamiseni või 2023. aasta 31. augustini kehtivad lasteaiale ja lastehoiule tervisekaitseõuded, mis kehtisid kuni 2022. aasta 31. augustini rahvatervise seaduse ja selle alusel antud õigusaktide alusel.

§ 43. Lastehoiu tegevuskava koostamise tähtaeg

Lastehoiu pidaja peab koostama tegevuskava käesoleva seaduse § 27 lõigetes 5 ja 6 sätestatud korras hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks.

§ 44. Hoolekogu töökorra kehtestamise tähtaeg

Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama hoolekogu töökorra hiljemalt 2022. aasta 31. novembriks.

§ 45. Lapse lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra kehtestamise tähtaeg

Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama lapse lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2022. aasta 31. novembriks.

2. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 46. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduse § 41 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoid, lasteaed, põhikool, gümnaasium, kutseõppeasutus, noorsootööasutus, noorteühing, huvikool, noorte püsilaager ja noorte projektlaager (välja arvatud käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud juhul);“.

§ 47. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduse § 32 lõike 6 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) koolidele, lasteaedadele ja lastehoidudele, välja arvatud üldinfo, sealhulgas vastuvõtuinfo, asukoha ja kontaktandmete avaldamisel;“.

§ 48. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduse § 45 lõike 4 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) lasteaia tasu või lapsehoidja töötasu maksmiseks tehtud kulu;“.

§ 49. Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmine

Eesti Vabariigi haridusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõnad „koolieelsed lasteasutused“ sõnaga „lasteaiad“;

2) paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Alusharidus on üldoskuste, teadmiste ja hoiakute kogum, mis loob eeldused põhihariduse omandamiseks.“;

3) paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24. Lasteaiad

(1) Alushariduse omandab koolikohustuslikust east noorem laps alushariduse ja lapsehoiu seaduses sätestatud tingimustel lasteaia või kodus.

(2) Lapse vanemal ja lasteaial või tema pidajal on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.

(3) Lasteaia õigusliku seisundi kehtestab alushariduse ja lapsehoiu seadus.“;

4) paragrahvi 36⁶ lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) võimaldada õppe- ja haridusasutustes toimuva õppe- ja kasvatustegevuse välishindamist;”;

5) paragrahvi 36⁶ lõike 2² punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) õppijate, õpetajate, lapsehoidjate ja akadeemiliste töötajate kohta;”;

6) paragrahvi 36⁶ lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Eesti hariduse infosüsteemi kaudu avalikustatakse lasteaedade, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad.“.

§ 50. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 2 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lasteaed, mis tegutseb alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel;

2) lasteaed ja üldhariduskool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;

2) paragrahvi 5⁴ lõike 2 punkt 8¹ tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 5⁵ punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 6 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) õppekorralduse alused, lasteaedade puhul alushariduse ja lapsehoiu seaduse, põhikooli ja gümnaasiumi puhul põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse õppekorralduse üldnõuetest lähtudes;“;

5) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli puhul – lasteaia osas alushariduse riiklikule õppekavale ning üldhariduskooli osas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud vastava riikliku õppekavaga kehtestatud kooliastmete pädevustele ja ainete õpitulemustele;“;

7) paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õpilasel on õppeaasta jooksul vähemalt kaheksa nädalat koolivaheaega. Käesolevat sätet ei kohaldata huvikoolile.“;

8) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 22 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse sisehindamine toimub vastava riigi- või munitsipaalõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras.“;

11) seadust täiendatakse §-ga 46 järgmises sõnastuses:

„§ 46. Koolieelse lasteasutuse tegevusloa taotluste ja seni väljastatud tegevuslubade kehtivus

(1) Enne 2022. aasta 1. septembrit koolieelse lasteasutuse õppe läbiviimiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras. Nimetatud tegevuslubadele ja alushariduse võimaldamisele kohaldatakse alushariduse ja lapsehoiu seaduse §-des 37–42 sätestatut.”.

§ 51. Hasartmänguseaduse muutmine

Hasartmänguseaduse § 37 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 52. Huvikooli seaduse muutmine

Huvikooli seaduse § 1 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesolevat seadust ei kohaldata alushariduse riikliku õppekava alusel läbiviidavale õppe- ja kasvatustegevusele, millele laienevad alushariduse ja lapsehoiu seaduse sätted.“.

§ 53. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikes 2 asendatakse sõnad „koolieelsete lasteasutuste“ sõnaga „lasteaegade“.

§ 54. Koolieelse lasteasutuse seaduse kehtetuks tunnistamine

Koolieelse lasteasutuse seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 55. Korrakaitseaduse muutmine

Korrakaitseaduse § 55 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) tarbida alkoholi ühissõidukipeatuses, teeliikluses osalevas avalikus kasutuses olevas ühissõidukis, lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortelaagri, tervishoiuteenuse osutaja ja hoolekandeaduse ehitises ja territooriumil või selle osas õppe- ja kasvatustegevuse või tervishoiuteenuse osutamise ajal, samuti lastele suunatud avalikul kogunemisel;“.

§ 56. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 26¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26¹) lasterühm on lastehoiulaste, lasteaialaste ja põhikooli esimese kooliastme õpilaste rühm;“;

2) paragrahvi 4 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lasteaiaid, põhikoolid, gümnaasiumid, kutseõppeasutused, huvikoolid või muud pädevad asutused.“;

3) paragrahvi 149 lõikes 1 asendatakse sõnad „koolieelsed lasteasutused“ sõnaga „lasteaiaid“.

§ 57. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna „lasteasutus“ sõnaga „lasteaed“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 2 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lasteaed ja põhikool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;

3) paragrahvi 2 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia puhul kohaldatakse lasteaia osale alushariduse ja lapsehoiu seadust ning üldhariduskooli osale käesolevat seadust. Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia direktoril on käesolevast seadusest ning alushariduse ja lapsehoiu seadusest tulenev pädevus.“;

4) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolivalmiduse hindamisele peab vald või linn lähtuma koolivalmiduse ja tugiteenuste osutamise andmetest, mis on alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel kantud Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*).“;

5) paragrahvi 10 lõikes 2 asendatakse tekstiosa “Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteemi*)” tekstiosaga “hariduse infosüsteemi”;

6) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite, riigieksamite, põhikooli või gümnaasiumi lõpueksamit asendavate rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleksamite, riiklike testide ja küsitluste ning teiste üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja teiste õpitulemuste hindamisvahendite ning alushariduse ja lapsehoiu seaduses sätestatud lapse arengu ja koolivalmiduse hindamisega seotud hindamisvahendite (edaspidi *testide*) ettevalmistamist;“.

7) paragrahvi 77¹ lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“2) töötab vähemalt 0,5 ametikohaga koolis logopeedina, eripedagoogina, koolipsühholoogina või sotsiaalpedagoogina, kusjuures 0,5 ametikoha hulka loetakse ka samaaegne töötamine lasteaias ja/või kutseõppeasutuses tugispetsialistina;”.

§ 58. Rahvatervise seaduse muutmine

Rahvatervise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõike 2 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) põhikoolide ja gümnaasiumide maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule.“;

2) paragrahvi 8 lõike 2 punktis 4 asendatakse sõnad „koolieelsetes lasteasutuses“ sõnaga „lasteaias“;

3) paragrahvi 8 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 8 lõike 2 punktist 8¹ jäetakse välja sõnad „lapsehoiuteenus ja“;

5) paragrahvi 12 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 59. Reklaamiseaduse muutmine

Reklaamiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 8 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Reklaam on keelatud lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse kasutuses olevates ruumides.“;

2) paragrahvi 28 lõike 7 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortekeskuse, noorteühingu, noorte püsilaagri ja noorte projektlaagri kasutuses olevas ehitises, välja arvatud õppe- ja kasvatustöövälisel ajal, kui seal toimub üritus täisealistele;”;

3) paragrahvi 29² lõike 6 punktis 1, § 29² lõike 7 punktis 1 ja § 29² lõikes 8 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 60. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 44 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus, kohtuasutus, notar, kohtutäitur ja pankrotihaldur on vabastatud riigilõivu tasumisest arhiiviteatise väljastamise eest.”;

2) paragrahvi 53 pealkirjas asendatakse sõnad „**koolieelse lasteasutuse seaduse alusel koolitusloa või tegevusloa**“ sõnadega „**alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel õppeõiguse, koolitusloa või tegevusloa**“;

3) paragrahvi 53 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Õppeõiguse, koolitusloa või tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu:“;

4) paragrahvi 53 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „alushariduse“ sõnaga „lasteaia“;

5) paragrahvi 53 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) lastehoiu puhul 32 eurot;“;

6) paragrahvi 286¹ pealkirjas ja tekstis asendatakse sõna „Lapsehoiuteenuse“ sõnadega „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse“;

7) paragrahvis 346 asendatakse arv „15” arvuga „20”.

§ 61. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 2. peatüki 2. jao 11. jaotise pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11. jaotis

Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“;

2) paragrahvid 45¹–45⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 45¹. Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse eesmärk ja sihtgrupp

(1) Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse (edaspidi *hoiuteenus*) eesmärk on vähendada suure hooldus- ja abivajadusega last kasvatava isiku hoolduskoormust, soodustada tema toimetulekut või töötamist ning toetada lapse heaolu ja arengut.

(2) Suure hooldus- ja abivajadusega laps on lastekaitseaduse tähenduses abivajav laps, kes vajab oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes keskmisest enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge.

(3) Hoiuteenust osutatakse haridusasutuse õppe- ja kasvatustegevuse välisel ajal.

(4) Lapsel on õigus hoiuteenuse saamiseks kuni 19-aastaseks saamiseni. Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppival või Sotsiaalministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse nimekirja arvatud keskhariduseta lapsele tagatakse hoiuteenus jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.

§ 45². Kohaliku omavalitsuse üksuse kohustused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus peab hindama suure hooldus- ja abivajadusega lapse ja teda kasvatava isiku abivajadust, et selgitada välja hoiuteenuse vajadus ja maht.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks hoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise maht, aeg ja koht.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib hoiuteenuse rahastamiseks kasutada käesoleva seaduse § 156 lõikes 3¹ sätestatud vahendeid.

§ 45³. Nõuded hoiuteenusele

(1) Teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse.

(2) Teenust vahetult osutav isik (edaspidi *lapsehoidja*) võib hoida korraga kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud.

(3) Kui hoiuteenust osutatakse väljaspool hoiuteenust saava lapse eluruume, peavad:

- 1) ruumid vastama rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 9 alusel kehtestatud tervisekaitsenõuetele;

- 2) ruumid ning ruumide evakuatsiooniteed vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Teenuse osutamise täpsemad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 45⁴. Nõuded lapsehoidjale

(1) Lapsehoidja:

- 1) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust ja kutseseaduse alusel antud lapsehoidja kutset või

- 2) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust, töökogemust lastega ja lapsehoidja kutsestandardiga kooskõlas olevaid tööks sobivaid isikuomadusi, mida hindab tööandja;

- 3) hooldusõigust ei tohi olla perekonnaseaduses sätestatud alustel ära võetud või piiratud;

- 4) peab olema läbinud esmaabikoolituse viimase 24 kuu jooksul, seejuures esmakordselt vähemalt 16-tunnise esmaabikoolituse ning teadmiste uuendamiseks 8-tunnise koolituse;

- 5) peab läbima korrapärase tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, sealhulgas iga kahe aasta järel kopsude röntgenuuringu, ja tal peab olema nakkushaiguste kontrollimise kohta perearsti väljastatud tervisetõend.

(2) Lapsehoidjana võib tegutseda ka välisriigi kutsequalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsequalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsequalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Sotsiaalkindlustusamet.“;

14) paragrahvi 151 punktis 1 ja § 152 lõigetes 4 ja 5 asendatakse sõna „lapsehoiuteenus“ sõnadega „suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“ vastavas käändes;

15) seadust täiendatakse §-ga 160³ järgmises sõnastuses:

„§ 160³. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuseks

(1) Isik, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud sotsiaalhoolekande seaduse § 151 punkti 1 alusel lapsehoiuteenuse tegevusloa, on kohustatud hiljemalt 2022. aasta 1. novembriks teavitama (avaldusega elektrooniliselt või paberkandjal) Sotsiaalkindlustusametit, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenusega või alushariduse ja lapsehoiu seaduse alusel lapsehoiu pidajana. Kui isik ei teavita majandustegevuse jätkamisest, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa kehtetuks 2023. aasta 1. septembrist.

(2) Isiku, kes esitas teate majandustegevuse jätkamiseks käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamiseks, tegevusluba kehtib, kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse nõuetele. Isik, kes jätkab suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamist, on kohustatud viima oma majandustegevuse käesoleva seaduse nõuetega vastavusse hiljemalt 2023. aasta 31. augustiks. Kui isik ei ole nimetatud tähtajaks oma majandustegevust käesoleva seaduse nõuetega vastavusse viinud, lõppeb tema tegevusloa kehtivus 2023. aasta 1. septembril.

(3) Kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse nõuetele, loetakse lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamise tegevusloaks.

(4) Kuni 2022. aasta 31. augustini käesoleva seaduse § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2022. aasta 31. augustini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2023. aasta 1. septembriks.”.

§ 62. Toiduseaduse muutmise

Toiduseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi § 8 lõike 1 punkt 1² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1²) lasteaed, põhikool, gümnaasium, tervishoiu- ja hoolekandetasutus, kinnipidamisasutus ning Kaitseväge, kus tegeletakse toitlustamisega;”.

§ 63. Tubakaseaduse muutmise

Tubakaseaduse § 22 lõike 1 punktis 2 ja § 29 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koolieelne lastetasutus“ tekstiosaga „lastehoid, lasteaed“ vastavas käändes.

§ 64. Välisteenistuse seaduse muutmise

Välisteenistuse seaduse § 65 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kaasoleva lapse lastehoiu- või lasteaiatasu või lapsehoidja palk;“.

3. jagu
Seaduse jõustumine

§ 65. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2022. aasta 1. septembril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees
Tallinn, 2022

Algatab Vabariigi Valitsus 11. aprillil 2022. a nr 2-6/22-00694

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik